

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
1.2 Facultatea	FACULTATEA DE ISTORIE ȘI FILOSOFIE
1.3 Departamentul	DEPARTAMENTUL DE FILOSOFIE
1.4 Domeniul de studii	FILOSOFIE
1.5 Ciclul de studii	MASTERAT
1.6 Programul de studiu / Calificarea	FILOSOFIE, CULTURĂ, COMUNICARE / MASTER ÎN FILOSOFIE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	etică, gender, interdisciplinaritate						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. Dr. Mihaela Frunză						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. Dr. Mihaela Frunză						
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Ob.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					14
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					28
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		58 conv.			
3.8 Total ore pe semestru		56 fiz./132 conv.			
3.9 Numărul de credite		8			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• Prezența la curs nu este obligatorie
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	• Prezența la seminarii este obligatorie. Seminariile pot fi recuperate.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C4.1 Utilizarea terminologiei și metodelor specifice ale esteticii și eticii aplicate în abordarea unor probleme umane, culturale și de comunicare.</p> <p>C4.2 Explicarea și interpretarea unor probleme actuale (avortul, eutanasia, tehnicile de manipulare genetică, discriminarea) prin prisma multiplelor afilieri disciplinare dintre etică și studiile de gen.</p> <p>C1.5 Identificarea și descrierea principiilor și metodelor cercetării în filosofie și în științele socio-umaniste</p> <p>C6.1 Definirea și alegerea metodelor și tehnicilor adecvate de soluționare a unor probleme interumane și interculturale cu un nivel ridicat de complexitate</p>
Competențe transversale	<p>CT1 Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații-problemă cu grad ridicat de dificultate în vederea soluționării lor eficiente</p> <p>CT. 2. Gestionarea de activități sau proiecte profesionale complexe, prin asumarea responsabilității în luarea deciziilor într-o echipă multidisciplinară</p> <p>CT3 Autogestionarea activităților de dezvoltare profesională proprie și exersarea autonomiei personale în condiții de studiu și de muncă imprevizibile</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Cursul își propune să introducă masteranzii într-o problematică de maximă actualitate în contextul dezvoltărilor actuale din mediile universitare. Contextul actual este cel în care granițele dintre discipline devin tot mai suple. În aceste condiții, atât în universități cât și în centrele de cercetare se impun cu tot mai mare pregnanță soluții inter- și trans-disciplinare, care încearcă să combine demersuri combinate și concepte „itinerante” (<i>travelling concepts</i>). Cursul propune examinarea provocărilor pe care le aduc aceste abordări la intersecția dintre ceea ce se consideră a fi o sub-disciplină „tradițională” (etica, în calitatea sa de sub-domeniu al filosofiei) și studiile de gen (așezate din start sub semnul interdisciplinarității). Accentul cade în primul caz pe eticile aplicate care, prin particularitatea lor, se definesc ca domeniu interdisciplinar; cât despre studiile de gen, sînt examinate în special teoriile morale feministe. O serie de probleme (avortul, eutanasia, tehnicile de manipulare genetică, discriminarea) sînt analizate prin prisma multiplelor afilieri disciplinare dintre etică și studiile de gen; suplimentar, sînt analizate deschiderile etice a două teme din repertoriul studiilor de gen: tema grijii și cea a discursului ecofeminist.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p>Competențe dobîndite:</p> <p>a) competente cognitive; studentul va putea:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utiliza în mod adecvat teoriile și dezbaterile contemporane din domeniul eticii aplicate; - să înțeleagă, să compare variatele perspective teoretice despre temele actuale legate de interdisciplinaritate, etică și gen; - să exerseze abilitățile de a dezbate, justifica și argumenta o poziție teoretică personală; <p>b) competente practic-aplicative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - abilitatea de a comunica oral și în scris limba română și cel puțin într-o limbă străină, utilizînd corect terminologia și demersurile specifice eticii aplicate și studiilor de gen; - capacitatea de a aplica creativ metodele de cercetare ale științelor umaniste, în particular ale eticii aplicate și studiilor de gen, în rezolvarea problemelor și comunicarea rezultatelor în mod argumentat (eseu academic); - conceperea și conducerea proceselor de cercetare specifice: capacitatea de a proiecta, realiza și prezenta o lucrare de cercetare (disertație) pe teme

	<p>similare celor discutate pe parcursul semestrului</p> <p>c) competente atitudinale; pe parcursul cursului urmarim sa dezvoltam:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formarea unei atitudini de respect pentru diferență și de responsabilitate în problemele ce presupun componenta de gen; - o valorizare pozitiva a pluralismului metodologic, a pluralismului cultural și a mecanismelor presupuse de conviețuirea într-o societate democratică
--	--

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Disciplinele în discursul contemporan. Ce sînt disciplinele și cum se formează ele. Ce factori contribuie la contestarea lor contemporană. Frontiere disciplinare, traversări, rezistențe	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia	
2. Interdisciplinaritate, transdisciplinaritate, hibriditate	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia	
3. Studii de gen, interdisciplinaritate, intersectorialitate	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia	
4. Etica în postmodernitate/ Etica postmodernă?	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia	
5. Etica aplicată – domeniu interdisciplinar. Etica aplicată, etica profesională. Etica aplicată și filosofia. Domenii ale eticilor aplicate. Coerență și etică aplicată	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia	
6. Etică și gen. Perspective ale eticilor feministe. Etici feminine, etici feministe	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia	
7. Etica grijii – perspective interdisciplinare. Etica grijii ca etică aplicată. Pluralitatea „vocalor” morale. Dreptate și grijă – concepte opuse sau complementare?	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia	
8. Problema avortului la intersecția dintre etica aplicată și studiile de gen. „Etica uciderii”: cazul avortului. Etica reproducerii. Filosofia avortului. Teorii și poziționări.	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia	
9. Problema eutanasiei la intersecția dintre etica aplicată și filosofia religiei. Argumente filosofice, precepte morale, opțiuni religioase	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia	
10. Gen/etica: teme, aplicații, controverse actuale. Transplantul de organe. Problema clonării umane. Problema vieții „nedrepte” (<i>wrongful life</i>): implicații etice, filosofice, juridice	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia	
11. Ecofeminismul. Teorii sociale ecologiste. Feminism și ecologie. Cultura și etica ecofeministă	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia	
12. Egalitate, discriminare, tratament preferențial	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia	
13. Etică, gender, interdisciplinaritate – studii de caz, implicații și aplicații propuse de masteranzi	curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia	

Bibliografie

- Birkeland Janis, „Ecofeminism: Linking Theory and Practice” in Greta Gaard (Ed.), *Ecofeminism. Women, Animals, Nature*, Temple University Press, Philadelphia, 1993, pp. 13-59.
- Boxill, Bernard R. „Egalitate, discriminare și tratament preferențial”, în Peter Singer (Ed.), *Tratat de etică*, Polirom, Iași, 2006, pp. 365-374.
- Dworkin, Gerald, *The Theory and Practice of Autonomy*, Cambridge University Press, Cambridge, 1988
- Gilligan Carol, Jane Attanucci, “Two moral orientations”, în Carol Gilligan et. al, *Mapping the Moral Domain. A Contribution of Women’s Thinking to Psychological Theory and Education*, Harvard University Press, Harvard, 1988
- Heilbron Johan, „A Regime of Disciplines: Towards a Historical Sociology of Disciplinary Knowledge” in Charles

- Camic, Hans Joas (Eds.), *The Dialogical Turn: New Roles for Sociology in Postdisciplinary Age*, Rowman & Littlefield Publishers, Inc., 2004, pp. 23-42.
- Jaggard, Alison M., "Feminist Ethics: Projects, Problems, Prospects" în Claudia Card (ed), *Feminist Ethics*, University Press of Kansas, Lawrence, 1991, pp. 78-104.
- Jaggard, Alison M., Iris Marion Young (eds), *A Companion to Feminist Philosophy*, Blackwell & Oxford, 1998
- Jaggard, Alison M., Iris Marion Young (eds), *A Companion to Feminist Philosophy*, Blackwell & Oxford, 1998, pp. 363-437.
- Klein Julie Thompson, „A Conceptual Vocabulary of Interdisciplinary Science”, in Peter Weingart, Nico Stehl (Eds.), *Practicing Interdisciplinarity*, University of Toronto Press, Toronto, 2000, pp. 3-24.
- LaFollette, Hugh (ed.), *Ethics in Practice. An Anthology*, Blackwell, Cambridge, Mass., 1997
- Macklin Ruth, "Theoretical and Applied Ethics: A Reply to the Skeptics" in David M. Rosenthal, Fadlou Shehadi (eds.), *Applied Ethics and Ethical Theory*, University of Utah Press, Salt Lake City, 1988
- McMahan, Jeff, *Ethics of Killing: Problems at the Margins of Life*, Oxford University Press, New York, 2003, pp. 267-302, 455-492
- Oderberg David S., *Applied Ethics. A Non-Consequentialist Approach*, Blackwell Publishers, Oxford, 2000.
- Plumwood Val, „Feminism and Ecofeminism” in *Feminism and the Mastery of Nature*, Routledge, New York, 1993, pp. 19-40.
- Pryse Marjorie, „Critical Interdisciplinarity, Women’s Studies, and Cross-Cultural Insight”, *NWSA Journal*, 10 (1)/1998, pp. 1-28.
- Rabinow Paul (Ed.), *Essential Works of Foucault. 1954-1984. Vol. I, Ethics. Subjectivity and Truth*, The New Press, New York, 1994, pp.xxiv-xxxvii.
- Singer Peter, „Is Racial Discrimination Arbitrary?” in Helga Kushe (ed.), *Unsanctifying Human Life. Essays on Ethics / Peter Singer*, Blackwell, Oxford, 2002, pp. 95-111
- Singer, Peter (Ed.), *Tratat de etică*, Polirom, Iași, 2006
- Weingart Peter, Nico Stehl (Eds.), *Practicing Interdisciplinarity*, University of Toronto Press, Toronto, 2000

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Disciplinele în discursul contemporan. Ce sînt disciplinele și cum se formează ele. Ce factori contribuie la contestarea lor contemporană. Frontiere disciplinare, traversări, rezistențe	-seminar interactiv pe bază de discuții	
Interdisciplinaritate, transdisciplinaritate, hibriditate	-seminar interactiv pe bază de discuții	
Studii de gen, interdisciplinaritate, intersectorialitate	-seminar interactiv pe bază de discuții	
Etica în postmodernitate/ Etica postmodernă?	-seminar interactiv pe bază de discuții	
Etica aplicată – domeniu interdisciplinar. Etica aplicată, etica profesională. Etica aplicată și filosofia. Domenii ale eticilor aplicate. Coerență și etică aplicată	-seminar interactiv pe bază de discuții	
Etică și gen. Perspective ale eticilor feministe. Etici feminine, etici feministe	-seminar interactiv pe bază de discuții	
Etica grijii – perspective interdisciplinare. Etica grijii ca etică aplicată. Pluralitatea „vocilor” morale. Dreptate și grijă – concepte opuse sau complementare?	-seminar interactiv pe bază de discuții	
Problema avortului la intersecția dintre etica aplicată și studiile de gen. „Etica uciderii”: cazul avortului. Etica reproducerii. Filosofia avortului. Teorii și poziționări.	-seminar interactiv pe bază de discuții	
Problema eutanasiei la intersecția dintre etica aplicată și filosofia religiei. Argumente filosofice, precepte morale, opțiuni religioase	-seminar interactiv pe bază de discuții	
Gen/etica: teme, aplicații, controverse actuale. Transplantul de organe. Problema clonării umane. Problema vieții „nedrepte” (<i>wrongful life</i>): implicații etice, filosofice, juridice	-seminar interactiv pe bază de discuții -seminar interactiv pe bază de discuții	

Ecofeminismul. Teorii sociale ecologiste. Feminism și ecologie. Cultura și etica ecofeministă	-seminar interactiv pe bază de discuții	
Egalitate, discriminare, tratament preferențial	-seminar interactiv pe bază de discuții	
Etică, gender, interdisciplinaritate – studii de caz, implicații și aplicații propuse de masteranzi	-seminar interactiv pe bază de discuții	

Bibliografie

- Andrews Lori B., „My Body, My Property”, în Carol Levine (ed.), *Taking Sides. Clashing Views on Controversial Bioethical Issues*, Dushkin, Guilford, Conn., 1997, pp. 342-349
- Barthlett, Katharine T., „Surplus Visibility”, in Patricia Aufderheide (ed.), *Beyond PC. Toward a Politics of Understanding*, Graywolf Press, Saint Paul, Minnesota, 1992, pp. 122-125.
- Beard, Henry and Cerf, Christopher, *The Officially Politically Correct Dictionary and Handbook*, Grafton, Harper Collins, London, 1992, pp. 71-93.
- Brock Dan W., „Cloning Human Beings: An Assessment if the Ethical Issues Pro and Con” in Nussbaum Martha C., Cass R. Sunstein (Eds.), *Clones and Clones. Facts and Fantasies about Human Cloning*, W.W. Norton & Company, New York, 1998, pp. 141-164.
- Campbell David, “The Deterritorialization of Responsibility: Levinas, Derrida, and Ethics after the End of Philosophy” in David Campell and Michael J. Shapiro (Eds.), *Moral Spaces. Rethinking Ethics and World Politics*, University of Minnesota Press, Minneapolis, London, 1999, pp. 29-57.
- Collins Patricia Hill, „It’s All In the Family: Intersections of Gender, Race, and Nation” in *Hypathia: A Journal of Feminist Philosophy*, 13 (3)/1998, pp. 63-82.
- D’Souza, Dinesh, “The Visigoths in Tweed”, in Patricia Aufderheide (ed.), *Beyond PC. Toward a Politics of Understanding*, Graywolf Press, Saint Paul, Minnesota, 1992, pp.11-22.
- Davis, Michael, *Profession, code, and ethics: towards a morally useful theory of today’s professions*, Ashgate Publishing Company, Aldershot, 2002, pp. 1-10, 231-246.
- Demarco, Joseph P., „Coherence and Applied Ethics”, *Journal of Applied Philosophy*, 14 (3)/1997, pp. 289-300.
- Fletcher, Joseph, „Sanctity of Life versus Quality of Life” in Robert M. Baird, Stuart E. Rosenbaum (Eds.), *Euthanasia: The Moral Issues*, Prometheus Books, Buffalo, NZ, 1989, pp. 84-95
- Friedman Susan Stanford, „”Beyond” Difference: Migratory Feminism in the Borderlands”, in *Mappings: Feminism and the Cultural Geographies*, Princeton University Press, Princeton, NJ, 1998, pp. 67-104.
- Fuller Steve, „Disciplinary Boundaries and Rhetoric of the Social Sciences” in *Knowledges: Historical and Critical Studies in Disciplinarity*, University Press of Virginia, Charlottesville and London, 1993, pp. 125-149.
- Gay-Williams, „The Wrongfulness of Euthanasia” in Robert M. Baird, Stuart E. Rosenbaum (Eds.), *Euthanasia: The Moral Issues*, Prometheus Books, Buffalo, NZ, 1989, pp. 96-102.
- Hare, R.M., *Applications of Moral Philosophy*, Macmillan, London, 1972, pp. 67-70.
- Hekman Susan J., *Moral Voices, Moral Selves. Carol Gilligan and Feminist Moral Theory*, Polity Press, Cambridge UK, 1995
- Heyd, David „Wrongful Life: A Pure Genesis Problem” in *Genethics. Moral Issues in the Creation of People*, Universitz of California Press, Berkeley, 1992, pp. 21-38
- Kheel, Marti, „From Heroic to Holistic Ethics: The Ecofeminist Challenge”, in Greta Gaard (Ed.), *Ecofeminism. Women, Animals, Nature*, Temple University Press, Philadelphia, 1993, pp. 243-271.
- Klein Julie Thompson, „Blurring, Cracking and Crossing: Permeation and the Fracturing of Discipline” in *Knowledges: Historical and Critical Studies in Disciplinarity*, University Press of Virginia, Charlottesville and London, 1993, pp. 185-211.
- Koop, C. Everett, „The Right to Die: The Moral Dilemmas”, in Robert M. Baird, Stuart E. Rosenbaum (Eds.), *Euthanasia: The Moral Issues*, Prometheus Books, Buffalo, NZ, 1989, pp. 69-83
- May Todd, *The Moral Theory of Poststructuralism*, The Pennsylvania State University Press, University Park, Pennsylvania, 1995, pp. 3-17.
- Nealon Jeffrey T., *Alterity Politics: Ethics and Performative Subjectivity*, Duke University Press, Durham, NC, 1998
- Noddings Nel, *Caring. A Feminine Approach to Ethics and Moral Education*, University of Carolina Press, Berkeley, 1984
- Novotny Helga, „The Potential of Transdisciplinarity”, www.interdisciplines.org/interdisciplinarity/paper/5

Oderberg David S., *Applied Ethics. A Non-Consequentialist Approach*, Blackwell Publishers, Oxford, 2000.

Oprescu Dan, „Filosofia avortului sau Cîteva considerațiuni asupra anumitor probleme foarte delicate”, în *Filosofia avortului și alte încercări*, Ed. Trei, București, 1997.

Ruether Rosemary Radford, „Ecofeminism. Symbolic and Social Connections of the Oppression of Women and the Domination of Nature”, in Carol J. Adams (Ed.), *Ecofeminism and the Sacred*, Continuum, New York, 1993, pp.13-23.

Sprague Joey, Margaret Greer, „Standpoints and the Discourse on Abortion: The Reproductive Debate”, în *Women & Politics*, vol. 19 (3) 1998, pp. 49-80

Yuval-Davis Nira, „Intersectionality and Feminist Politics” in *European Journal of of Women’s Studies*, 13 (3)/2006, pp. 193-210.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

-

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Realizarea unei cercetari proprii conform metodologiei stiintelor umaniste Redactarea lucrării în conformitate cu standardele academice uzuale	Redactarea unei lucrari individuale scrise pe baza unei cercetari proprii	55%
10.5 Seminar/laborator	Folosirea unui limbaj adecvat, stăpînirea aparatului conceptual, utilizarea argumentelor	Analiza participarii la discutiile si dezbaterile din timpul seminarului	15%
	Redactarea lucrării în conformitate cu standardele academice uzuale	Prezentări ale textelor din bibliografia seminarului	30%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • capacitatea de a opera in mod corect si adecvat cu conceptele si metodologia cercetarii în studiile de gen și etica aplicată; asumarea unei cercetari stiintifice si documentar-bibliografice proprii; aplicarea principiilor interdisciplinarității 			

Data completării

30.09.2013

Semnătura titularului de curs

Lect. Dr. Mihaela Frunză

Semnătura titularului de seminar

Lect. Dr. Mihaela Frunză

Data avizării în departament

01.10.2013

Semnătura directorului de departament

Prof.dr. Virgil Ciomoș